

Notitie Samenhang instrumenten in het ANLb2016

Uitgangspunten bij de uitwerking van de POP3+ fiche, de subsidieverordening, het format Natuurbeheerplan, de Index Natuur en Landschap, de Catalogus Groen Blauwe Diensten en de gebiedsaanvraag

Uitwerking stelselvernieuwing Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer

In de herziening van het SNL vindt een fundamentele wijziging plaats in het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb). De belangrijkste is dat ANLb alleen nog via een collectief mogelijk wordt en dat het collectief de eindbegunstigde wordt. Doel: een effectiever en efficiënter ANLb. Om het vernieuwde ANLb per 1 januari 2016 operationeel te hebben, moet op een aantal onderdelen aanpassingen worden gedaan.

Belangrijke aanpassingen zijn nodig in:

- 1) POP3-fiche (notificatie)
- 2) Subsidieverordening (SVNL)
- 3) Natuurbeheerplan
- 4) Index Natuur en Landschap
- 5) Catalogus Groen Blauwe Diensten (CGBD)

Eindoelen:

- 1) POP3+ fiche (aangepaste POP3 fiche voor de vernieuwing ANLb2016)
- 2) Integrale herziening van de subsidieverordening inclusief ANLb2016
- 3) Integrale herziening van de format natuurbeheerplan ANLb2016
- 4) Integrale herziening van de Index Natuur en Landschap waarin ook waterdoelen zijn geïntegreerd (Index ANLb2016)
- 5) Aanvulling van de Catalogus Groen Blauwe Diensten (vooral watermaatregelen toevoegen)

Op dit moment wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van bovenstaande producten. Om de producten verder te kunnen ontwikkelen is het van belang de onderlinge relaties goed in beeld te hebben en de inhoud op elkaar af te stemmen zodat de verwerking in de stukken op de juiste wijze plaatsvindt. Duidelijk moet zijn wat waarin en hoe vastgelegd gaat worden.

In deze notitie zijn uitgewerkt:

1. Uitgangspunten bij het vernieuwde stelsel
2. De onderlinge relaties tussen bovengenoemde producten
3. Uitgangspunten voor de verdere uitwerking van de bovengenoemde producten
4. Wat er verder nog moet worden uitgewerkt

Onderstaand de belangrijkste onderlinge relaties en geformuleerde uitgangspunten bij verdere uitwerking:

1. Uitgangspunten bij het vernieuwde stelsel ANLb2016

Het vernieuwde stelsel gaat uit van de volgende uitgangspunten:

- De aangevulde CGBD wordt gemeld in Brussel, voor zover de maatregelen betrekking hebben op ANLb2016 en zijn gekoppeld aan de POP3+ fiche.
- In de POP3+ fiche moeten doelen en maatregelen vermeld worden.
- Voor ANLb2016 is zowel een POP-goedkeuring als een Staatssteungoedkeuring.
- Brussel controleert ook bij andere onderdelen van de CGBD op Staatssteun: subsidies worden 'staatssteunproof' verleend. De geldende CGBD is goedgekeurd. Het geldende SNL ligt gedeeltelijk nog ter goedkeuring voor bij Brussel.
- Er is sprake van EU-conformiteit, als:
  - de afgesproken maatregelen ook daadwerkelijk aantoonbaar zijn uitgevoerd
  - er geen overbetaling is
  - het controleerbaar is

Samengevat: er wordt niet te veel betaald, er wordt betaald voor wat je daadwerkelijk hebt gedaan en dit is onomstotelijk te controleren en te verifiëren.

- De POP3+ notificatie en Brusselse eisen voor Staatssteun zijn de basis voor de verdere uitwerking van de regeling.
- Wat in de regeling staat moet controleerbaar, verifieerbaar en praktisch uitvoerbaar zijn; minder bureaucratie.
- Het natuurbeheerplan en de verordening moeten samen de criteria voor de verlening van subsidie bevatten.
- De uitvoering moet zo uniform mogelijk binnen Nederland zijn.
- De regeling moet voldoende flexibiliteit bieden voor het toepassen van regionaal maatwerk.

2. Onderlinge relaties van bovengenoemde producten

Huidige situatie: onderlinge relaties POP3 fiche, subsidieverordening, Natuurbeheerplan, Index en CGBD

In de huidige regeling dient het natuurbeheerplan als formeel beleidskader en wordt er een koppeling gelegd tussen natuurbeheerplan en Index. Het natuurbeheerplan bevat doelen voor natuur-, landschap- en agrarisch natuur- en landschapsbeheer.

De basis van het natuurbeheerplan wordt gevormd door de Index Natuur en Landschap. Dit is een landelijke uniforme en sterk gestandaardiseerde "natuurtaal". In de Index worden drie niveaus onderscheiden: de natuurtypen voor de sturing, de natuurbeheertypen voor de operationele aansturing van het beheer, en beheervorschriften (pakketten) als instrument om de doelen te bereiken (maatregelen).

Voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheer zijn op dit moment in de Index ook maatregelpakketten vastgelegd. Bij het natuurdeel zijn er geen maatregelpakketten vastgelegd. Voor het natuurdeel is de Index goed werkbaar. De natuurbeheerders hebben de vrijheid met hun expertise de natuurdoelen te realiseren zonder dat in detail maatregelen zijn voorgeschreven.

Voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheer is de Index een goede basis - echter het detailniveau is te groot. De bestaande pakketten zijn goed toepasbaar voor vrijwel alle beheergebieden en een goed hulpmiddel en kennisbron voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheer. In de praktijk blijkt er wel behoefte te zijn aan kleine aanpassingen. Voornamelijk maatwerkpakketten zodat de flexibiliteit en toepasbaarheid vergroot wordt. De Index maakt namelijk onderdeel uit van de Subsidieverordening Natuur- en Landschapsbeheer (SVNL). Brussel heeft de modelverordening goedgekeurd en wijzigingen in de verordening moeten gemeld en goedgekeurd worden. Tussentijdse aanpassingen in pakketten moeten in de huidige situatie dus gemeld worden in Brussel.

Nieuwe situatie: onderlinge relatie integrale herziening SVNL, Index, Natuurbeheerplan en CGBD

- *Zo weinig mogelijk melden in Brussel om zo veel mogelijk flexibiliteit en ruimte op nationaal of provinciaal niveau voor de uitwerking door collectieven te hebben.*

Dit betekent:

- het melden van de doelen: de 4 leefgebieden en de categorie water. Het melden van de systematiek van de CGBD
- het melden van de nationale ambitie uitgedrukt in de oppervlakte te realiseren leefgebieden en bijbehorende kosten

De doelen (leefgebieden) moeten gekoppeld worden aan maatregelen die zijn opgenomen in de CGBD. Voor het ANLb2016 hoeft de SVNL dan niet gemeld te worden.

- *Voor het ANLb2016 gaan we uit van een vergelijkbare werkwijze als voor het natuurbeheer*
Dit betekent sturing op doelen (beheertypen) en niet meer op maatregelen (beheerpakketten). Dat is mogelijk wanneer in Brussel de doelen worden gemeld en niet meer de maatregelpakketten uit de Index. Wanneer de pakketten niet meer in Brussel gemeld worden, wordt meer flexibiliteit en minder bureaucratie bewerkstelligd. Brussel wil naast de doelen ook weten waarvoor betaald moet worden. Door sturing via het Natuurbeheerplan en eenduidige registratie van maatregelen uit de CGBD wordt dit inzichtelijk gemaakt en geborgd. De CGBD regelt de kosten en controleerbaarheid per maatregel/activiteit en is een door Brussel goedgekeurd beheerinstrument.

- *De Index wordt gehandhaafd, maar voor het agrarische deel gewijzigd.*
Bij het wijzigen van de Index is het van belang dat de benaming van de doelen identiek is aan de doelen zoals gemeld in Brussel. Nederland is dan vrij om zelf een onderverdeling te maken in doelen. De pakketten worden niet meer gemeld in Brussel en worden als hulpmiddel buiten de regeling geplaatst. Wanneer in de POP3+ fiche de doelen en de systematiek van de CGBD gemeld zijn, is melding van de SVNL en Index voor het ANLb-deel niet nodig. Voor het natuurdeel is een melding in Brussel voor de Staatssteun nog wel nodig. Er komt in de SVNL geen verwijzing meer naar de Index.
- *Het voorstel is om in het ANLb2016 te blijven werken met standaard pakketten, maar dan als gereedschapskist (hulpmiddel) en niet als juridisch bindend voorschrift.*
Er zullen dan wel afspraken gemaakt worden over het gebruik van deze pakketten, hoe en waar deze pakketten worden ontwikkeld, vastgelegd en beheerd.
  - In feite zijn pakketten een resultaat van de werkwijze van de CGBD. Het clusteren van activiteiten uit de CGBD leidt tot 'pakketten'. De pakketten voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheer kunnen door het agrarisch collectief worden gebruikt als structuur voor het maken van afspraken met beheerders van landbouwgrond en als basis voor de gebiedsaanvraag. Het blijven werken met pakketten als gereedschapskist komt voort uit de wens van zowel collectieven als provincies om daarmee de uitvoeringskosten laag te houden en omdat het een goed hulpmiddel is om het bereiken van doelen uit te werken en kosten te berekenen.
  - Voorwaarde bij het werken met de pakketten in het nieuwe stelsel is dat er ruimte blijft voor regionaal maatwerk, en dat een agrarisch collectief gemotiveerd aanpassingen of voorstellen kan doen aan een pakket als het beheer in een gebied daarom vraagt. Flexibiliteit en snelheid in procedure bij het ontwikkelen van nieuwe pakketten is van belang. De pakketten zijn dan meer een hulpmiddel bij het bereiken van doelen. Er moeten dan wel duidelijke afspraken gemaakt worden over het toepassen en ontwikkelen van maatwerkpakketten. De verantwoording naar Brussel vindt plaats op grond van maatregelen uit de CGBD. Dit loopt primair via de door het betaalorgaan beheerde GIS-database waar het beheerplan van het collectief in wordt vastgelegd.

3. Uitgangspunten voor de uitwerking

Om het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer 2016 effectiever en efficiënter te laten zijn, is een logische invulling:

- Doelen Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer in de POP3+ fiche opnemen: Deze doelen worden separaat uitgewerkt in de aangepaste Index
- In de POP3+ fiche wordt een koppeling gelegd met de CGBD. De CGBD wordt voor de onderdelen die door de EU worden gefinancierd als bijlage in de POP3+ fiche opgenomen. Voor deze onderdelen wordt tevens door het betaalorgaan een toets uitgevoerd op verificerbaarheid en controleerbaarheid van de maatregelen. Deze wordt bijgevoegd.
- De Index handhaven, maar aanpassen door de pakketten agrarisch natuur- en landschapsbeheer uit de Index te halen;
- De pakketten agrarisch natuur- en landschapsbeheer handhaven en vastleggen in de Index Natuur en Landschap en op andere wijze daarover afspraken te maken, dus buiten de regeling en Brussel om; Er kunnen op snelle wijze nieuwe (regiospecifieke) pakketten worden ontwikkeld met maatregelen in de pakketten die wel uit de CGBD moeten komen.
- In het natuurbeheerplan doelen vastleggen en geen pakketten
- In het natuurbeheerplan ecologische spelregels opnemen
- In de SVNL verwijzen naar de aangepaste Index en het aangepaste natuurbeheerplan
- In de SVNL algemene subsidievereisten t.a.v. de gebiedsaanvraag opnemen
- Via de gebiedsaanvraag door het collectief de verbinding leggen tussen de te realiseren doelen uit het natuurbeheerplan en de uit te voeren maatregelen uit de CGBD. Daarbij zijn de pakketten een hulpmiddel om de maatregelen aan doelen te relateren.
- Bij een gebiedsaanvraag van een collectief kan alleen gebruik worden gemaakt van de maatregelen uit de CGBD. Ook pakketten moeten altijd herleidbaar zijn naar de CGBD omdat daarmee de garantie kan worden gegeven dat ze "Brusselproof" zijn.
- Via het beheerplan van het agrarisch collectief worden de maatregelen op perceelsniveau aan de achterdeur uitgewerkt. Het collectief beheerplan is nodig voor de verantwoording van de

collectieven aan Brussel en voor de betaling aan de boer/beheerder. *Het beheerplan maakt geen onderdeel uit van de gebiedsaanvraag!*

- Het agrarisch collectief is eindbegunstigde en moet zich verantwoorden over de uitgevoerde maatregelen en kosten en wordt daarop gecontroleerd.
- Doelen staan centraal: doelen staan in de Index en in de POP3+ fiche en worden gekoppeld aan de CGBD.
- Alle gesubsidieerde maatregelen moeten EU-conform worden uitgevoerd en dus controleerbaar en verifieerbaar zijn.

Voorstel: schematische weergave instrumenten en onderlinge relaties

Overzicht per onderdeel. Wat wordt erin geregeld/vastgelegd en wat zijn de onderlinge relaties voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheerdeel.

Proces totstandkoming natuurbeheerplan, gebiedsaanvraag, beheerplan

